

Верховний
Суд

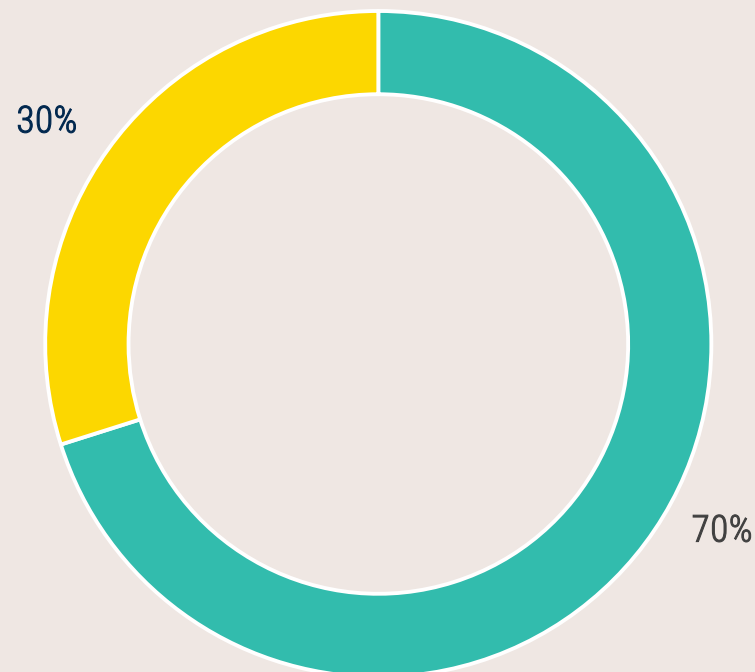
Спадкові спори: тенденції судової практики

III Форум з сімейного та спадкового права

Владислав ШИПОВИЧ
суддя

Судова статистика щодо спадкових спорів

У 2024 році кількість справ, що перебували на розгляді місцевих судів у спрахх щодо спадкування становить **47 824** (у 2023 році – 41 844), не розглянуто на кінець року – 27,4 % (у 2023 році – 29,3 %).

- Спадкування за законом
- Спадкування за заповітом

Судова практика у спадкових спорах

Quo vadis?

- I. Свобода заповіту та повага до волі заповідача
- II. Добросовісність та ретельність в реалізації прав
- III. Забезпечення стабільності цивільного обороту

Свобода заповіту та повага до волі заповідача

Постанова ВП ВС від 25.05.2021 у справі № 522/9893/17 (посвідчення заповіту нотаріусом поза межами свого нотаріального округу)

Постанова ОП КЦС ВС від 29.01.2024 у справі № 369/7921/21 (посвідчення заповіту посадовою особою сільської ради, за відсутності рішення сільської ради)

Постанова КЦС ВС від 23.09.2020 у справі № 572/3771/18 (посвідчення заповіту черговим лікарем лікарні)

Постанова КЦС ВС від 20.07.2022 у справі № 461/2565/20 (у разі наявності фізичних вад у заповідача, які позбавляють його можливості прочитати заповіт, посвідчення заповіту відбувається лише при свідках)

Добросовісність та ретельність в реалізації прав

Постанова КЦС ВС від 19.06.2024 у справі № 179/417/22 (визначення додаткового строку для подання заяви про прийняття спадщини за позовом дочки спадкодавця, яка стверджувала, що не знала про смерть батька)

Постанова КЦС ВС від 20.03.2024 у справі № 545/1231/23 (визначення додаткового строку для подання заяви про прийняття спадщини за позовом дочки спадкодавця, яка проживала в зоні активних бойових дій)

Постанова ВП ВС від 26.06.2024 у справі № 686/5757/23 (необізнаність спадкоємця про наявність заповіту, як причина пропуску строку для подання заяви про прийняття спадщини)

Постанова ОП КЦС ВС від 02.06.2025 у справі № 201/14368/15-ц (сама по собі вказівка на певну особу в заповідальному розпорядженні банку/фінансовій установі не свідчить про прийняття такою особою спадщини)

Забезпечення стабільності цивільного обороту

Постанова ОП КЦС ВС від 04.11.24 у справі № 504/3606/14-ц (розмежування правових конструкцій «внесення змін до свідоцтва про право на спадщину» та «визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину»)

Постанова ВП ВС від 25.06.2025 у справі № 761/382/21 (норми статей 1281, 1282 ЦК щодо необхідності пред'явлення кредитором вимоги у визначений строк та порядку виконання спадкоємцями зобов'язання, не поширюються на правовідносини, які виникають у зв'язку з переходом у порядку спадкування майна, яке майновий поручитель передав в іпотеку задля забезпечення виконання зобов'язань третьою особою, відмінною від особи іпотекодавця)

Забезпечення стабільності цивільного обороту

Постанова ВП ВС від 14.12.2022 у справі № 461/12525/15-ц (при відчуженні спадкового майна особою, яка не є спадкоємцем, на користь добросовісного набувача, територіальна громада має право лише на отримання грошової компенсації його вартості)

Постанова ОП КЦС ВС від 09.12.2024 у справі № 754/446/22 (право на отримання спадкового майна в натурі виникає у спадкоємця лише якщо майно, що було визнане відумерлою спадщиною, збереглося і не було відчужене територіальною громадою)

Постанова КЦС ВС від 12.02.25 у справі № 757/18879/20 (визнання спадщини відумерлою та витребування на користь територіальної громади квартири у відповідачки, яка є колишньою дружиною обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, спрямованих на незаконне заволодіння спірною квартирою)

Верховний
Суд

Дякую за увагу!